

Enemmän faktoja, vähemmän mutua kulttuurin rahoista

Suomen Kuntaliitto

5.12.2024

Sanna Lehtonen

Johanna Selkee

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Kun valtio säästää ja kuntien talouden näkymä heikentyy, kohdistuu kulttuurin rahoitukseen uhka samaan aikaan kahdesta suunnasta.

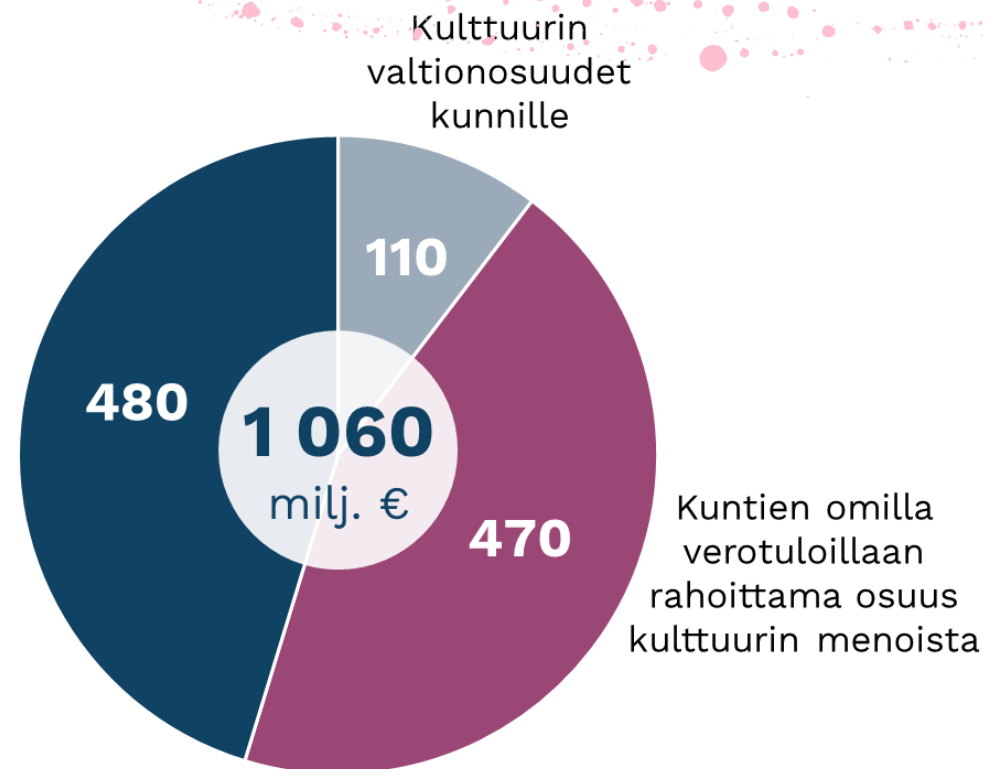

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Tiesitkö, että kulttuuri on miljardibisnestä?

- Vastuu kulttuurin rahoituksesta on **jaettu valtion ja kuntien kesken**, jotta kulttuurin alueellinen saatavuus voitaisiin turvata ja ammattimaista kulttuuritoimintaa pystyttäisiin tukemaan maan eri osissa.
- Valtiontalouden säästöjen myötä **valtion rahoitus kulttuuriin pienenee vuonna 2025** noin -6 prosenttia vuodesta 2024.
- Kunnat rahoittavat **valtionosuuksilla vain alle viidenneksen** (110 milj. €) kulttuurin 580 milj. € euron vuosittaisista kokonaismenoistaan. Suurin osa kulttuurin rahoituksesta (470 milj. €) tulee siis kuntien **omista verotuloista**.

Valtion rahoitus
kulttuuriin muille
kuin kunnille

Kulttuurin julkinen rahoitus vuonna 2023

Lähde: Valtiokonttori ja VM TAE

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Esittävän taiteen ja museoiden valtionosuusjärjestelmää voidaan pitää suomalaisen kulttuuripolitiikan keskeisenä kivijalkana.

Kunnat eivät automaattisesti paikkaa valtionosuuden leikkauksia muilla tuloillaan.

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Tiesitkö, että esittävä taide on kuntien kulttuurin kunkku?

Kuntien kulttuuritoimen menot vuonna 2023

Esittävä taide, 190 milj. €:

Musiikki, 90 milj. €:

mm. kaupunginorkesterin toiminta, orkesterin, kuoron tai konserttitoiminnan tukeminen

Teatteri, tanssi, sirkus, 100 milj. €

Taiteen perusopetus, 90 milj. €:

mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataide-kouluissa, tanssioppilaitoksissa, sirkustaide-kouluissa, teatteritaidekouluissa ja käsityökouluissa annettu opetus

Museot ja näyttelyt, 160 milj. €:

mm. kunnan oma ja avustama museotoiminta, kulttuuri-, taide- ja luonnonperinnön tallentaminen ja säilyttäminen, yleisötyö ja näyttelytoiminta, tutkimuksen edistäminen ja tiedon saatavuus, opetuksen- ja kasvatuksen edistäminen

Muu kulttuuritoiminta, 130 milj. €:

mm. lastenkulttuuri ja keskuksat, tapahtumat, taiteentekijöiden avustukset, apurahat ja palkinnot, julkinen taide

Visuaalinen taide, 10 milj. €:

mm. kuvataide, elokuva- ja mediataide sekä valokuvataide

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Tiesitkö, että kuntatalouden heikentyvä tilanne uhkaa kulttuurin resursseja?

- **Kuntien talous heikentynyt** mm. nopean menokasvun, tulojen leikkausten ja laajentuneiden tehtävien takia. Myös isoja kaupunkeja vaikeassa tilanteessa.
- Kaupunki tai kunta **ei automaattisesti kompensoi** lisäävustuksella valtionrahoituksen leikkauksia.
- Suurimpien kaupunkien talousjohtajien mukaan useassa kaupungissa **talouden sopeutustoimet koskevat myös kulttuuria** ja kulttuurilaitosten tulee sopeuttaa talouttaan **jo ensi vuonna 2025**.

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Kun kuntatalous kiristyy, mikään toimiala ei ole automaattisesti suosiossa tai sopeutustoimien ulkopuolella.

Taidelaitokset ovat sopeutuskeskusteluissa altavastaajina, koska niiden ylläpito tai rahoittaminen ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä.

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

Tiesitkö, että kulttuuri tarvitsee uusia tuloja?

- **Kaupunkien rooli** taidelaitosten ylläpitäjinä ja kulttuurin rahoittajana korostuu, kun valtio vähentää rahoitustaan.
- Kuntien järjestämän kulttuuritoimen menoista maksutuotoilla katetaan **alle kymmenesosa** (37 milj. €, 6,4 %).
- Kuntatalouden tilanne edellyttää, että taidelaitosten toiminnan pitää nojata **taloudellisesti kestäväälle pohjalle**.
- Kunnat voivat **lisätä kulttuurin vaikuttavuutta** maksu- ja myyntituottoja kasvattamalla, yhteistyötä lisäämällä ja investointitarpeita uudelleen tarkastelemalla.

Faktoja kulttuurin rahoituksesta

**Yksittäisen leikkauksen
tai lisäyksen sijaan pitäisi
entistä paremmin
keskustella niukkojen
resurssien allokaatiosta.**

**Miten saamme
kuntalaisen maksamille
veroeuroille parhaan
mahdollisen vastineen?**

**KUNTA
LIITTO**